

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20 BOTIGA
BARCELONA

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

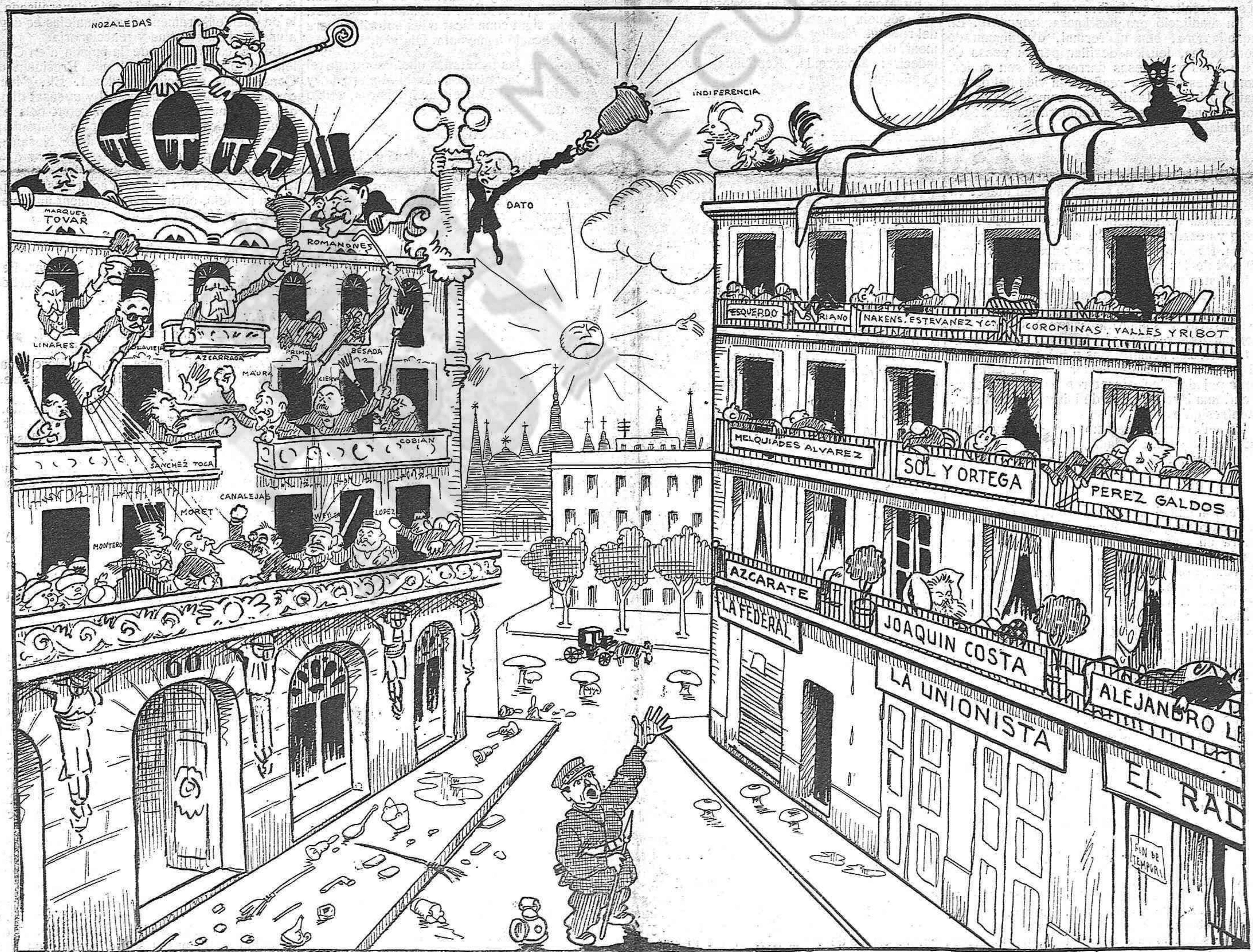
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

La veu del vigilant, o quan passa l'ocasió convé no deixarla escapar

—Vaja, homes, no dormiu més, que del modo que està la gent d'aquí al davant, ara es l' hora de fervos amos del barri

La liquidació d'en Moret

...La bona fada va prendre'm per la mà, y va conduirme a través les sales fosques y silencioses. Arribarem davant una porta closa, y senyalantme el forat del pany, la bona fada'm digué: Mira!

Era una cambra confortívola, arredossa, calenta. El Caigut d'ahir, assegut davant un escriptori, ploma en mà, pensava. Aquesta vegada no vaig destriar per enllac, en cap recò, la mirada de la Musa-Historia. Còm?—vaig dir-me.—¿Es que tal volta l'Historia oblidarà benèvolament aqueix home?—Y de fet, la ploma de l'home vacilava, sobre la quartilla verge, sentint l'inutilitat del gest. No tenia forces pera fer arribar fins a lo que se'n diu Posterioritat la quartilla on volia deixar la seva darrera acta de ciutadania. El cap, pesadissim, se repenjava sobre la taula. Y en comptes de «palpar historia», com l'altre caigut, aqueix no palpava més que... vellesa. Vellesa per tot areu, vellesa de les coses com a reflecte de la vellesa propria. Totes les coses li eren mirall, y a través elles s'anava contemplant la fisionomia d'«home acabat», de pobre épave...

«Oh!—deuria dirse.—Acabó d'esser víctima de les meves propies armes d'un temps. Si cregués en la Providència diria qu'això ha estat providencial. Jo, el de la crisi del *papelito*, en que va servirme d'instrument l'Alba, moro avui per un altre cortisisme consumént, qui ha pres l'Alba com un dels seus pretextos. Jo, qui vaig consentir en la vergonya d'acceptar el ministeri *llei de jurisdiccions*, dient que salvava la monarquia, veig avui pujar al poder, ab caràcter conservador, dient que vol salvar la monarquia, l'home de les coqueteries republicanes, aquestes mateixes coqueteries republicanes qu'algú vol atribuirme avui a mi mateix, pobre de mi! Y pensar qu'aquet propi Canalejas va abandonar un dia el meu ministeri perquè el seu radicalisme era incompatible amb la meva passivitat de conservador!—La nostra política! ¿L'enteneu vosaltres, ciutadans, a la nostra política? ¿Es ella qui ens fa a nosaltres, o som nosaltres qui la fem a ella?

La meditació era llastiosa, *navrante*. En aquella hora, ben quaresmal, d'examen de conciencia, deurién desfilar per la pensa de l'home els tres mesos darrers del seu poder, com en les noveles realistes la vida del personatge principal desfila, pera comoditat del lector, en una meditació autobiogràfica de segon capítol.

**

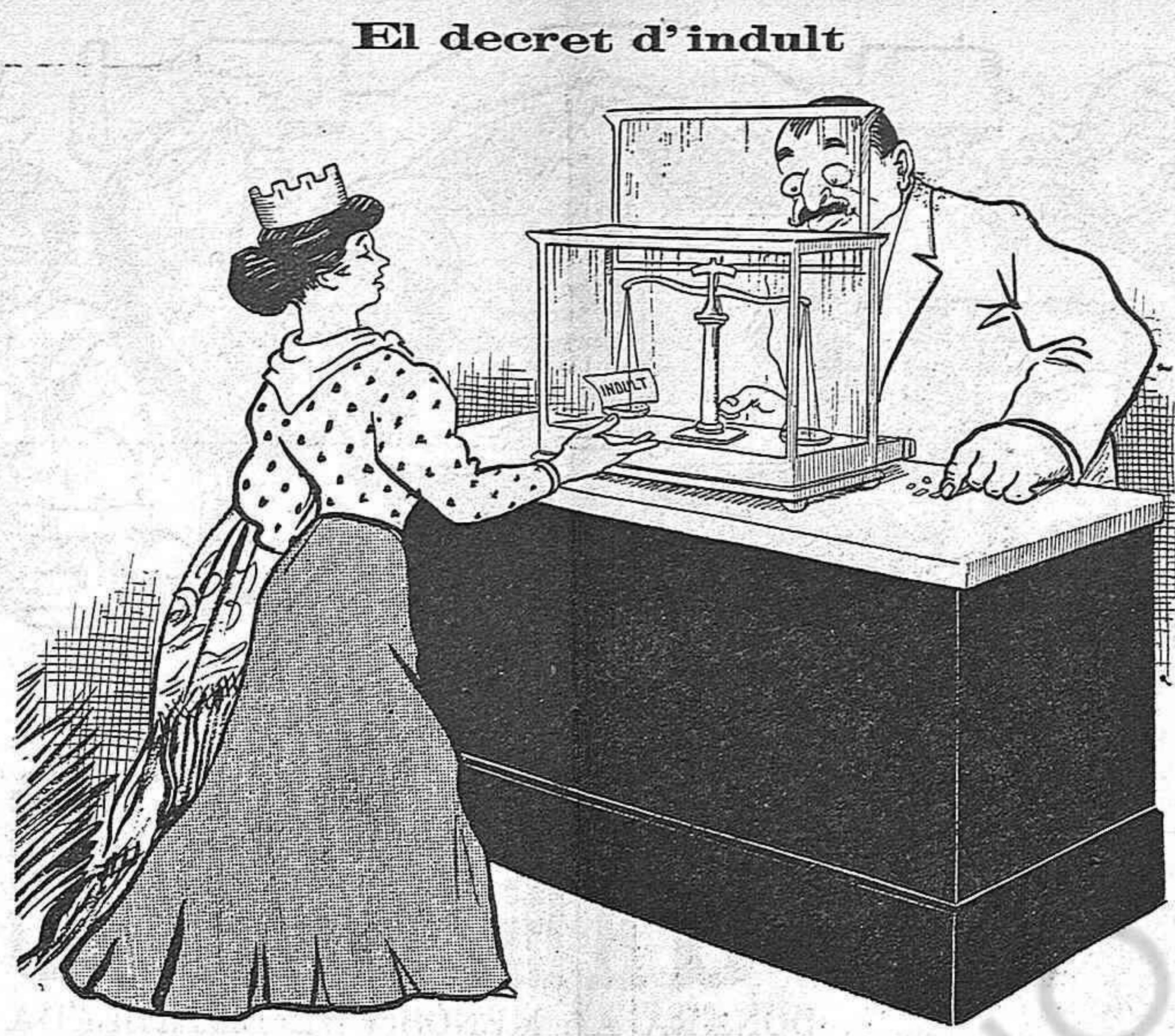
La part bona d'aquest trimestre? Sí, hi ha hagut una part bona. En primer lloc, en Moret va pujar ab una noble representació de protesta; va semblar un mandatari d'Europa. La llei de sang va esser desarmada a l'ombra d'aqueix home. Poc a poc, les presons anaven obrintse. El plet de les escoles, timidament, s'acostava a la nostra victòria. Una conjura pretoriana va esser desfeta virilment, per primera volta a Espanya. Y, sobre tot, s'era romputa aquella col·laboració y solidaritat indirectes entre els dos partits turnants, per la qual els conservadors exercien sempre, fins y tot en l'oposició, el veritable arbitratge nacional. Les condicions de la pujada d'en Moret representaven, crument, una incapacitació definitiva d'en Maura. Mentre qu'avui...

Es qu'els mauristes no tornen a governar? ¿Es que no sura, per damunt el govern, l'ombra d'en Maura, ab les mans vermelles?

**

Però hi hagué una hora, en aquest trimestre, de dolorosa y simbòlica representació. Fou l' hora en què en Moret va decidir-se a proveir les dues capitànies generals. No es culpa meva si la meva protesta d'escriptor arriba tard, contra aquell acte... Però avui, hora de liquidació del ministeri Moret, no vull deixar de consignarla. La meva protesta serà, una volta més, excepcional. Aquell acte rompia, en primer lloc, la simetria jeràrquica militar, ja que confirmava l'existència de quatre graus pera'l generalat mentre sols n'hi ha tres pera'l oficials i tres pera'l jefes. El mariscalat, en rigor, hauria d'esser més aviat un *carrec* qu'un *grau*; un calificatiu de *jurisdicció*, més que d'ordre. De fet, la condició de general en jefe pot atribuirse a un tinent general, com en casi tots els darrers casos en que l'hem vista concedir nosaltres.—Mes, apart d'això, la recompensa otorgada als senyors Weyler y Polavieja era una mena de firma de la nació, una firma posada al peu de les darreres y malhaurades guerres colonials, rodejades de la sanguinosa auríola que tots coneixem... Y jo, ciutadà espanyol, vull exceptuar, ab un gran y formidable ¡NO!, la meva part de firma.

Per un moment, en aqueixa diada significativa, veig reviure les diades doloroses, les velles d'embarc, les manifestacions plebeies, en que, desde tribunes colorejades, personatges ventruts peroraven, gesticulant...—¡Ah, l'elocuència de les coses que'm callo!—Y el nom d'en Polavieja, sobre tot, era, consagrat per

—Sí; ja ho veig que'l pes es exacte, però, francament, trobo que n'hi entra molt poc.

un Moret, un dels més forts sarcasmes del nostre temps.—Barcelona, tu qui portes en una via teva el nom de *Rizal*, home de llibertat, home d'autonomia, home de sacrifici, ¿cómo no varies alsarte en pes, aquella diada?

**

En Moret, sobre el seu escriptori, ploma en mà, segueix pensant, pensant... Y el pèndul del rellotge familiar sembla sonar, alternativament, de dreta a esquerra, l'angúnia de l' hora indecisa: Monarquia, República, Monarquia, República.

GABRIEL ALOMAR

blement molts desitjaven, però sempre es un fet remarcable el que, als pocs dies de ser poder, hagi conseguit en Canalejas lo que en Moret no va saber o no va voler fer en tres interminables mesos de componendes y divagacions.

Pera qu'ls nostres lectors puguin ferse càrrec de la forma y condicions en que l'indult se concedeix, reproduim textualment el decret, tal com ha sigut comunicat a les autoritats pera la seva aplicació immediata. Diu així:

«En uso de las facultades que me otorga el art. 54 de la Constitución de la Monarquía, y de acuerdo con mi Consejo de Ministros, vengo en decretar lo siguiente:

ARTICULO I

»Concedo indulto total: I. A los que hubieren sido condenados, cualquiera que sea el Tribunal ó jurisdicción que hubiera impuesto la condena, por los delitos cometidos per medio de la imprenta, el grabado ú otro medio mecánico de publicación, ó por medio de la palabra hablada en reuniones ó manifestación públicas, ó espectáculos con fin político. Se exceptúan de la disposición anterior los delitos que sólo pueden perseguirse á instancia de la parte ofendida.

»II. A los sentenciados por delitos comprendidos en el capítulo I y en las secciones 1.ª y 3.ª del capítulo II, título II, con exclusión de los previstos en los artículos 266, 269 y 275 del Código Penal.

»III. A los que, no siendo militares, hayan sido condenados por los delitos de rebelión y sedición, exceptuando aquellos á quienes se les hubiera impuesto la pena de reclusión perpetua, que se comunta con las de extrañamiento, confinamiento ó destierro, según el prudente arbitrio del Tribunal, atendidas las circunstancias del hecho y de las personas responsables. Quedan excluidos de este indulto los culpables de los delitos comunes cometidos durante los de rebelión y sedición, y con ocasión de éstos, así como también los que lo fueron de insulto ó agresión á fuerza armada.

»IV. A los sentenciados por los delitos de desobediencia, cuando ésta hubiese consistido en el quebrantamiento del destierro impuesto por la autoridad, en virtud de las facultades que concede la ley de 23 de abril de 1870.

»V. A los reos de delitos electorales, una vez cumplidos los requisitos que marca el artículo 85 de la ley electoral vigente.

ARTÍCULO II

»En los procesos pendientes por los delitos no exceptuados que se enumeran en el artículo anterior, el ministerio fiscal desistirá de la acción penal, y los tribunales, sin más trámites, acordarán el sobreseimiento libre. Esto no obstante, en el caso á que se refiere el número tercero de dicho artículo, cuando la pena que pudiera imponerse fuese superior á la de cadena temporal, según la escala del artículo 26 del Código, el ministerio fiscal se abstendrá de desistir, y continuará la causa por sus trámites hasta sentencia definitiva, procediéndose entonces á lo que hubiere lugar, conforme á la condena que recayere.

ARTICULO III

»Serán aplicables los beneficios de este indulto á los sentenciados que hayan interpuesto recurso de casación, si desistieren de él en el

termino de 20 días, á contar desde la publicació del presente decret. Si fuera recurrente el fiscal, procederà éste, desde luego, segün determina el artículo precedente.

ARTICULO IV

»Los tribunals y juzgados aplicarán inmediatamente este indulto, y remitirán, con la brevedad possible, á los respectivos ministerios, relacions de los procesos á que se hubiere aplicado.

ARTICULO V

»Por los ministerios de Gracia y Justicia, Guerra y Marina, se adoptarán las medidas y se dictarán las disposiciones que sean conducentes, con arreglo á la legislación de cada departamento, para el cumplimiento de este Decreto, y se resolverán, sin ulterior recurso, las dudas y reclamaciones que su ejecución pueda suscitar.

A conseqüència d'aquest decret, y dictades per l'Autoritat militar les corresponents ordres, són ja moltíssimes les personnes que desd'el dímecces han recobrat la llibertat. A tots la nostra enhorabona.

En Canalejas y la llei de jurisdiccions

Les boires que envolquellen la darrera crisi ministerial encara duren. Malgrat les diàries y llargues declaracions d'en Canalejas, malgrat la carta d'en Moret a don Albert Aguilera y d'en Montero Ríos an en Moret, malgrat les informacions y els articles periodístics, es lo cert que no han quedat gens clars els motius pels quals en Moret caigué del poder y en Canalejas s'hi enlairà. L'opinió més generalizada es la de que l'enlairament d'en Canalejas es degut a una conjura palatina y reaccionaria.

Les circumstancies de la pujada d'en Canalejas al poder crearen al nou President del Consell una situació paradoxal. Ell, l'home considerat com a més radical y avensat dintre del camp monarquic, fou ben rebut pels elements de la dreta y mal rebut pels elements de l'esquerra. No es ben extrany això? Nosaltres, davant de la paradoxa, decidírem judicar an en Canalejas per les seves obres. Les boires de la situació, els fets havien d'klärirles. Y esperarem els fets, obrint imparcialment una mena de *Debe y Haber*.

**

Fa poc que es al poder en Canalejas. Però ja hem tingut ocasió d'anotar algunes partides en el seu compte. Hèuseles aquí:

Debe:

Oferiment d'una cartera al senyor Luca de Tena, director del reaccionari *A B C*.

Oferiment del govern civil de Barcelona a don Lluís Muntadas, lligaire-maurista y president del Foment del Trabal Nacional.

Tancament d'una escola laica a Baracaldo.

Declaracions a *L'Humanité*, de París, sobre la llei de jurisdiccions, de les quals se desprèn que no pensa pas derogarla.

Coaccions electorals al districte de Mula (Murcia) en favor de l'odiós exminestre conservador La Cierva.

Haber:

Llibertat provisional del periodista senyor Noel.

Alguns nomenaments encerts de senadors, entre ells el de l'il·lustre Ramon y Cajal.

Indult per delictes polítics. (Molt mesquí, per cert.)

**

Aquest es, fet ab imparcialitat absoluta, el balans de l'obra governamental del senyor Canalejas en quinze dies. Se'n dirà que anem molt depressa a fer balans. Y nosaltres replicarem que hem passat comptes tant aviat pera veure si així conseguiem ferros carrec de la veritable orientació del senyor Canalejas. Y ab tota franquesa hem de declarar que, un cop fet el petit balans, hem quedat ab els mateixos dubtes. No gosem a creure encara si en Canalejas, l'ex-republicà correglionari d'en Ruiz Zorrilla, farà bona feina democràtica y radical, o bé si sera, segons la frase d'en Moret en les seves declaracions a *The Times*, un pabelló radical pera cobrir la mercaderia reaccionaria.

Lo que ha declarat en Canalejas a *L'Humanité* sobre la llei de jurisdiccions, la qual ens afecta directament en el doble aspecte de catalans y de lliberals, ens ha causat—no volem amagarlo—un efecte pessísm. Les paraules del President del Consell sobre aquest punt son, literalment traduïdes, les següents:

«Quan l'exercit serà lo que deu esser, quan sigui universalment respectat y estimat, quan

El decret d'indult

En Canalejas ha complert la paraula. El tan esperat decret d'indult ha sigut ja publicat.

Si's té en compte l'ambient especialíssim en que forsolament s'ha de moure l'actual primer ministre, precis es reconeixer que al acordar aquesta mida de clemència, y al mateix temps de reparació, ha fet lo que ha pogut.

No es la disposició soberana, publicada en la *Gaceta* del dia 23, tant extensa com indubta-

no hi hagi por dels atacs que volgué prevenir una llei d'excepció temporal imposta per les circumstàncies, aquesta llei caurà en desús y no serà aplicada.

Això vol dir, en el llenguatge corrent, que la llei antieuropea, la llei calificada pel mateix Canalejas de *monstruosa*, continuà en vigor. Les condicions que en Canalejas posa pera que caigui en desús representen, o una veritable *gedeonada*, o una befa sagnant. Quan no hi hagi ni por dels delictes o suposats delictes que la llei volgué prevenir, aquesta caurà en desús y no serà aplicada... Està clar! Lo mateix se pot dir de totes les lleis penals.

Mesos enrera, ab ocasió del debat parlamentari que la minoria solidaria del Congrés plantejà, en Maura prometé la derogació de la llei de jurisdiccions, si bé's negà a ferho *imediatament*, com volien els diputats catalans. Y ara surt en Canalejas dient que cal esperar que, a copia d'anys, la llei caigui en desús.

A veure, a veure. Ja ho sentirem a dir això de la democràcia y del radicalisme del senyor Canalejas. Per ara, els símptomes no son gens clars.

FULMEN

É o no té en Canalejas el decret de disolució?... Aquet es el problema del dia.

Els amics del Govern, recordant que, per no tenirlo, va caure l'altre, asseguren que sí que'l té. En canvi els seus adversaris, animats precísimament pel mateix record, s'empenyen en que no'l té.

A qui hem de creure?... Nosaltres casi jurariem que'l tant disputat decret, més que en mans de'n Canalejas o d'algú altre polític, està en l'ambient d'Espanya. ¿No sents, lector discret, surar per tot arreu un baf de *disolució*, que fa sospitar que aquí s'està descomponent alguna cosa?...

*Oh carta malvada,
me hiciste infeliz!...*

Així, parodiando el vals de *La Gran Duquesa*, podria cantar avui el pobre Moret, mirant-se la carta que li ha escrit en Montero Ríos, donant-li compte de les seves gestions a prop de Canalejas.

¡Quina manera de pendre, epistolarament, el pèl a un home que acaba d'anarse'n d'oros!...

—Vostè té molta raó—vé a dirli don Eugeni a n'en Moret en la referida carta:—Vostè té molta raó; però en Canalejas té la paella pel màneç, y, entre la paella y la raó, jo... m'de-canto per la paella.—

Lo més graciós del cas es que don Segis, en compte d'amagar un document qu'en realitat es una solemne rifada, l'ha donat a la premsa pera que tothom se n'enterés.

¿Ho haurà fet pera que'l seu amics vegin fins ariu la *mandíbula* de don Eugeni? ¿O es potser que, en efecte, com diuen alguns, el senyor Moret ja fa catufols?...

Però... què dimontri li passa a n'en Canalejas?

Aquet dia, davant d'una representació dels comitès lliberals de la Cort, va assegurar que, per la seva elevació al poder, havia rebut felicitacions de tot arreu.

—De Madrid les he rebudes—deia.—De Madrid, de Barcelona, de Valencia y de tot Espanya. Fins de Cádiz, de Sevilla y de Saragossa...—

S'ha vist horror com aquest?... Per en Canalejas, Saragossa, Cádiz y Sevilla no són Espanya!...

Oh!... Casi, casi estem temptats de dirli allò: Separatista!...

El Progreso, dies passats, s'atribuïa la victòria que representava concedir l'indult als presos pels successos de Julio.

El Progreso deia que a ningú més que al partit radical corresponia la satisfacció del èxit.

Es cert. Gracies an el partit radical els emprisonats sortiran al carrer.

D'entre 'ls radicals, els que més han treballat pera conseguir aquesta victòria, són l'Ardid, l'*Emiliiano*, en Giménez Moya, en Pierre y en Domingo Casas.

Se'n diu que la Lliga dels Drets de l'Home, de París, ha expulsat a un individu que'n formava part, pel motiu de que ell, essent quefe d'un partit polític y podent ferho, no havia públicament, tret de la seva comunió a uns seixos que, en moments de perillar la vida d'un

altre component d'aquella important entitat parisenc, no sols no feren lo possible pera evitar que aquella vida fos sacrificada, sinó que, ab les seves delacions baixes y mentidores, contribuïren a que caigués a l'espetec d'una dotzena de bales.

Aquet quefe de partit, segons els nostres informes, ha fet un viatge a París pera evitar la seva expulsió de la Lliga dels Drets de l'Home, però tot ha estat inutil.

Es fama que allí li han dit que, si tantes ganas té de figurar en una Lliga, no li queda altre recurs que ferse de la Lliga Regionalista o de la del Bon Mot.

El Duc de Solferino també ha posat portes de ferro al seu palau senyorial de la Baixada de Sant Miquel.

El Duc de Solferino té por de que vingui una altra revolució, de que 'ls revolucionaris se re-cordin d'ell—quins pecats deu haver comès el senyor Duc?—de que vagin a casa seva y de que no li deixin fer la digestió tant tranquilment com correspon a la seva excessiva ventrellada...

Ja es ben previsor el senyor Duc!

L'*Emiliiano* Iglesias es un senyor regidor que té la costum d'anar a fer ressopó a una botelleria que hi ha al Pla de la Boqueria.

Això no té res de particular, perquè un senyor pot molt bé fer ressopons, si té gana y fortuna, pera distreure una y altra cosa.

Ara's dona la casualitat de que l'acerca ont aquella botelleria està instalada, sofreix una reforma. Poca cosa: l'aixamplen uns pams, y fan ben fet, perquè, després de tants anys que la reforma s'imposava, ja era hora que l'Ajuntament se decidís. Per allí casi no era possible donarhi un pas, y, lo que es molt pitjor, l'amo de la botelleria se pot dir que no hi podia posar taules.

Celebrem la reforma de l'acerca, tot sentint que la pura casualitat de que l'*Emiliiano* Iglesias sigui parroquià d'aquella botelleria hagi estat la causa de que ja se la motegi ab el graciós nom de *l'acerca dels ressopons*.

TORTELLÀ, 14 de Febrer

En el torin d'aquest poble hi ha un torero vestit de corb que se les pinta de mató y dirigeix també la companyia dramàtica del Sindicat Carlí; es un bordegàs molt *sandunguer* que s'ha guanyat les simpaties de tot el poble. An els noiets que visiten el seu magatzem els acaricià tal com feu Cristo, ab la sola diferència que 'ls infla les galtes a bofetades; an el bailet que li veu fer qualsevol gesto, ja se li planta com un xorxigol y me'l fa rodar y el rebot com una pilota. Podem estar satisfets, els tortellanoses, de ser manats per aquet xofiné, que hasta a l'arcalde fa servir d'escombreria. Ha organitzat una *Càmara Agrícola*, junt ab quatre burgesos que xuclen la sang dels pocs pobres que han tingut la debilitat y poc coneixement de seguirlos; d'això sí que se'n diu un merlot astut y intelligent per tot, menos pel seu ram; en allò si que es un xic distret; perquè, fa alguns dies el demanaren pera assistir a un malalt als ultims moments de la seva vida, y mentre es el moribon anava agonitzant, ficà una pata dintre'l pot de les pastilles y no n'hi va trobar cap; això es que'l pobre malalt tingué d'abandonar aquet monò sense un bocí de bé de Deu. Ja's comprèn que aquet home, enfeinat y capificat ab les comedies y ab l'arcadia, no's cuida ni de fer pastilles.

Quedèu, doncs, enterrats, feligresos d'aquest poble, de que, tenint al marrà capificat ab la comèdia, si voleu, o vos convé, rebre la pastilla, tindrà de ser de cucs.

CARME, 16 de Febrer

Molt estrany se'n feia que a l'inauguració d'un centre *godonista* a la vila de Capellades no hi haguessin concorregut certs tipus d'aquest poble que apenes arriben a l'alçada dels del segle dotze: uns homes que, ab la talla de gegant, sols per un tip de arros, treuen bromera per la boca de tant correr. Y lo que més ens extraña es que també hi va anar el senyoret Llorens, del veí poble d'Orpí, que sembla que ja'n va tip; per lo tant, creiem que hi va anar pera fer de cullera, essent aixòs que 'ls ja han profitat el primer ètat electoral, y no creiem que en els molts que oferirà el senyor Joaquin, durant el període d'eleccions, hi fassin falta, encara que no'l hi convidin.

Sent aixòs, carmelitans: ojo ab aquets tipos!; que 'ls uns fan de butxí y els altres d'estiracorsets.

CORNELLÀ DE LLOBREGAT, 22 de Febrer

Fa algun temps, ab motiu de venir uns PP. mosseguites a passar bugada, desde'l cubell de les mentides, el nostre mossén encarregà als llanuts que anessin a rebre 'ls en professor a l'estació. Y ara, al veure que la gent té més afició al teatre que a la seva barraca y ab motiu de venir una companyia d'artistes a fer comèdia, ha aconsellat també, desde'l cubell y a grans crits, que no faltés ningú a l'estació, a rebre als comics a pedrades... (Paraules textuals).

Ya suposaran a què es deguda la rabia,

A envejes y rès més.

Ell no permet que aquí ningú fassi comèdia, no més que ell.

LLORET DE MAR, 20 de Febrer

A la ja llarga llista d'actes civils celebrats en aquesta vila, dèu afegir's-hi l'inscripció de la nena Alba, Llibertat y Justicia, filla dels entusiastas y consequents lliure-pensadors na Carolina Castells y en Joan Reyné Sureda.

Nostra felicitació més sincera als pares de la nena que ab tant carinyo vetllen per la salut moral y física de sos fills, lliurantlos alhora dels infecions remull, font de tota mena de malalties, y de la futura influència clerical, que cada dia veu mermar sos fills, retorcense en el despit de l'impotència. Decididament, el món fa via.

Pedregada

La llei de Jurisdicccions

—en Canalejas ho ha dit—
no cal matarla; ella sola
s'anirà, ab el temps, morint.
La raó no'n convins gaire,
perque, es lo que tothom diu:
«Y si, esperant que ella's mori,
som naltres els que'n morim?»

Quan l'estatua que a Cádiz té en Moret
s'enterà de l'extranya tamborella
que acabava de fer don Segimon,
va quedarse de pedra!..

Segons els diaris han dit,
el colossal Canalejas
pensa aguantarse al poder
set o vuit anys de carrera.
La pretensió es natural,
però, ab tota la prudència,
diguem allò:—*Ya te contaràs con tres pesetas.*

«Als moros de Melilla's daran grans,
als moros de Melilla's daran eines,
als moros de Melilla's faran ponts,
y camins y canals y carreteres.
Als moros de Melilla els dotaran
de tot lo que convingui al seu decoro...»
«Saben lo que jo penso, al llegir això?
Que potser fora bo què'n fessim moros.

Ara's disoldran les Corts,
n'elegirem unes altres
y un cop fet això, estarem...
...un xic més malament que antes.

Com traballa en Canalejas!...
Dia y nit, no para mai.
Ara demana les fustes,
ara'l martell y el xerrac,
ara aquet quadro es massa ample,
ara aquet resulta llarg,
ara aquí sobre mitg metro,
ara aquí falta mitg pam,
ara refina, ara clava,
ara torna a desclavar...
Cregueu que'n dóna, de feina,
l'arreglar l'encasillat!..

Ahir van agafar a un home
que, apretat per la miseria,
havia robat un pa,
i un pa!... ¡Mireu si es besties!
¿Què'n devia volgut fer
del pa?.. ¿No sabia, l'enza,
que avui fins es de bon to
el dejunar, sent Quaresma?

Per la terra els automòbils,
per l'aire els aeroplans...
Assegurem-nos la vida,
que això, nois, se va embrutant.

C. GUMÀ

TRIBUNA LLIURE

La protesta catalanista contra 'ls regionalistes

Se'n prega la publicació de les següents ratxes, a lo que gustosos accedim, tant per no trobar gens desacertat el motiu que les informa, donats els sentiments patriots que en el comunicant s'endevenen, com pera fernes ressò de la protesta que cau sobre'l cap del senyor Prat de la Riba y demés prohoms del regionalisme.

Diu el nostre comunicant:

«Sr. Director de LA CAMPANA DE GRACIA

Molt Sr. meu: Catalanista de tota la vida, no puc menys que unir la meva veu de protesta a les moltes que s'han aixecat contra'l senyor

Prat de la Riba y demés companys seus en regionalisme, ab motiu de llur conducta en la discussió de les proposicions presentades per l'honorble patrici Folguera y Duran a la Diputació provincial, inspirades en un alt esperit de catalanitat y amor a lo que es la base del nostre sentiment patriotic.

Formulada aquesta protesta, y en el desig de que l'actual moviment condemnatori dels falsos apostolis sigui resumit en quelcom de practic, m'atreveixo a llençar una proposició que espero que altres reculliran, plens del mateix entusiasme ab que jo l'exposo y faran lo que sigui possible pera durla a plena realització.

Es la següent:

Un dels vehicles de propaganda que més han contribuït al desvetllament del nostre poble, ha estat l'opuscle retolat *Doctrina Catalanista*, escrit pels senyors Prat de la Riba y Montaña molt abans de que'l primer d'ells somniés en arribar a mereixer una creu d'Isabel la Catòlica recompensadora de la seva *acrisolada lealtat*.

Actualment la *Doctrina Catalanista* està agotada. Dificilment se troben exemplars d'ella malgrat les llargues tirades que se'n havien fet... ¿Es aprofitable la meva idea d'obrir una suscripció popular pera ferne una nova reimpressió de cent mil exemplars, o tot lo més alta que fos possible?

Sabut es que pera reimprimir aquesta obra, de certes dimensions, no's necessita pas una quantitat molt grossa; per què no ferho, doncs?

Crec que aquesta fòra la millor de les protestes contra 'ls que, pera satisfer llurs concupiscències, se vendrien per trenta diners la Catalunya dels nostres amors.

Donantli mercès, senyor Director, per la publicació d'aquestes ratxes, quedo de vostè afectissim s. s.

PERE RIBOT Y CASALS

Ciutat, 21 Febrer, 1910.»

Queden satisfets els precs del senyor Ribot y desitgem que la seva proposició sigui acullida ab la mateixa veuència que ell l'exposa.

L'INDULT CRUDEL

El Progreso es un periòdic que rares vegades encerta una frase. L'escriuen d'esma, ab frases fetes, acumulant paraules que, per fortes que siguin, no fan mal, perquè se'ls ha esbravat la fortalesa, y, no obstant, *El Progreso* ha fet una bella frase, judicant l'impressió que ha fet l'indult. «La lectura del indult produirà un motí de cors.» Un motí de cors: heusquí la frase justa y sentimental. El cor segueix sempre una línia recta. Afirma o nega, estima o odia, accepta o rebutja impulsivament, y els cors, aquesta vegada, pera'l senyor D. Josep Canalejas y Méndez, tindran un sentiment de renunció, que posarà en la seva gestió governativa un proleg d'antipatia popular.

Sí, sí: que senyali ab pedra negra el seu primer pas, el primer ministre de la democracia manxega. Regateja la pietat, que és la sola cosa que no pot regatejar en el món, y això ho fa quan el seu antecessor, en Moret, pensava tenir un geste digno. Perquè no fa gaire que el senyor Suárez Inclán deia als seus íntims: «No quedarà ningú sense la beneficència de l'indult. El perdó serà tant general, que asombrarà a les mateixes víctimes.» Y bé, l'indult ha vingut, però ab ell això, el motí dels cors contra 'ls que l'han donat, otorgant un xic de misericòrdia, pera alegria dels lliberals, però demonstrant avaricia de generositat, pera satisfacció de la crudelt

El nou «Cop-de-puny»

El duc de Solferino ha sigut nomenat cap de la partit carlista. Grossa es la càrrega, però el senyor duc sabrà portarla dignament.

(D'una ga-estilla.)

Arreparin que no sua...

quals ningú se'n recorda, ni pera bé, ni pera mal? Ah! les angonies actuals de les presons, la tràgica caiguda de les esperances presidencials, l'horrible certitud de la condemna i com floriran en un immens drama de dolor resignat! Durant dies y dies, els han tingut prop de l'aigua salvadora, com a Tántal, y heusquí que l'aigua s'allunya, que s'allunya la llar, els pares, els fills, el carrer ple de sol, el poble, y enfront dels ulls no hi resta més que la carretera blanca y polsosa que conduceix al presiri.

El senyor Don Bonaventura Muñoz diuen que ha dit, al llegir els comentaris que'ls diaris republicans posaven a l'indult: «Això es el preleg d'una altra vaga general.» La frase indica una intranquilitat de politic que comprèn que'ls que volien misericordia s'han sentit fraudejats, y que'ls que'ns trobem en llibertat no permaneixem tranquil·s veiem a centenars de desventurats camí del Calvari, via de l'Amargura avall. L'indult, en la lluita pels presos, no posarà cap treva. En canvi, una grossa indignació florirà en aquesta campanya, que tenia una serenitat exemplar. Abans se pregava, ara tenim por de que's maleixi.

HELENIO

REPICS

I ells mateixos s'entenen. Diu *El Progreso*, número del dimarts, en sa primera plana: «Resulta tan pobre y tan mezquino el indulto, que lo mismo puede ser obra de Canalejas que del propio Maura.»

«El indulto resulta una burla sangrienta.» El mateix *Progreso*, en la segona plana del mateix número:

«... dia de verdadero júbilo para Barcelona... el Gobierno se ha dignado conceder un indulto que mitigará muchos dolores y por el cual debemos mostrarnos todos satisfechos.»

Ja cal que, desseguida que don Alejandro pugui, els fassí donar una mirada per un bon alienista.

Aquests caletros no funcionen gaire bé.

En diverses localitats d'Espanya s'han celebrat, aquets dies, mitings y manifestacions pera demanar al Govern l'establiment del servei militar obligatori.

Extranyem una cosa:

Que en cap d'aquests actes hi hagi pres part el valent diputat radical don Félix Azzati. Se'n recorden?

El senyor Azzati es aquell tremendo, domiciliat a València, que quan li va tocar anar al servei, pera escaparse de carregar ab el xopo, va fer veure que era italià.

Y, una volta hagué passat el perill y's trobà entre mans un' acta de diputat, va demostrar legalment que era espanyol.

Ja hi ha algun diari del *trust* que comensa a creure que'n Canalejas potser governarà bé y farà obra democràtica.

Mal síntoma pera en Moret!...

Quan els del *trust* li giren l'esquena y fan postures al seu enemic, senyal que'l paper Segimon està en baixa.

Y del paper en baixa, ja se sab lo que'n fa la gent del *trust*.

L'utilisa per... qualsevol cosa.

En Canalejas, se dedica a fer discursos als periodistes, anyorant les sessions de les Corts, y com que'ls seus discursos no són precisament proteccionistes, lo mateix fa de Ciceró ab els de casa, que de Mirabeau ab els de fòra.

A un redactor de *L'Humanité* va ferli unes llargues declaracions jacobines. En Canalejas parlava en elles com un Combes de la Porta del Sol. Però al cap d'un parell de dies en Canalejas rectificava lo dit a *L'Humanité*. Tot allò que havia dit perteneixia al seu programa ideal, no pas als seus projectes governatius. Sí, vaja, es allò dels conservadors: «Jo soc més liberal que vostè. Jo arribo fins allà on vostè pugui arribar.» Però no parlen més que de l'ordre ideal.

En aquest ordre, tots som el marit de la dona més guapa y el propietari de la caixa més plena. Pera alguna cosa ens ha de servir la fantasia. A nosaltres pera fernes ilusions, y an en Canalejas pera creure's que's pot esser radical, no més que desde's discursos y les memorias que li fan, firmantles, els catedràtics d'Oviedo que formen l'Institut de Reformes Socials.

En Zurdo Olivares, el mateix dia que va ser posat en llibertat, va escriure una proclama dirigida al poble. Napoleon va fer lo mateix al sortir de l'exil de la illa d'Elba.

En Zurdo diu, en la proclama aquesta: «Al recobrar la libertad, restituýéndome á los míos, en infasta hora arrebatado al pueblo...»

Als seus si que'ls va esser «arrebatada

en infasta hora», la llibertat de'n Zurdo, però étan el poble? Per tots els déus, senyor Zurdo! que vostè no's diu Garibaldi, ni Cipriani, ni Blanch!

Pobres de nosaltres!

Al teatre *Granvia* s'hi estrenarà demà *La Veu del Poble*, de'n Pujulà y Vallès.

La revisteta diuen qu'es molt satírica.

Havent sortit de l'aristofanesca ploma del autor de *El Geni*, ja suposo de qui's deu burlar...

Del esperanto, dels esperantistes y del seu quefe importador.

Y vinguen àpats.

Ara se'n prepara un en honor dels defensors del idioma català y de la bandera catalana a la Diputació.

Vetaquí unes coses que no's relacionen gaire.

«Què tindran que veure la bandera y la llengua ab un sopar d'a duro?

Ab la llengua, potser sí... però ab la bandera...

—L'Hurtado sense bigotí!

Però, ¿per què se l'ha tret?

—Ben fet... No veus que'ls colegues en tot li trobaven pèls...

Deu mos dongui pa, que de gana no'n falta. Sembla que, definitivament, el banquet an en Sol y Ortega tindrà lloc el dia 6 al Mundial Palace.

L'obsequiat ja ha escrit als seus amics acceptant l'ofertinent.

Ara no més falta que hi assisteixi el senyor Mundi.

Per acabar de ser tot mundial...

El Palace y el banquet.

A un edifici que hi ha al carrer de Casp, hi fan obres.

De mansió creadora d'àngels, formadora de cors bondadosos, guiadora pels camins del bé que deien que es, la converteixen en castell, en fortalesa disposada a contestar ab eines de fer mal als que tirin pedres als vidres.

Hi posen atalaies desde ont se puguin dominar les operacions enemigues, espítlles desde les quals els canons veniatius pugui, impuniment, salvant el cor dels defensors de la fe y l'amor al proxim, desgranar rosaris de càpsules Mausser.

Y pera que aquesta obra de reforçament pogués portarse a cap, afrontant els sentiments dels ciutadans de Barcelona, ha estat necessari el permís del nostre Ajuntament, la majoria del qual la componen republicans radicalíssims!

El comte de Romanones vol crear una càtedra de Literatura Catalana a l'Universitat.

En Josep Carner ja's prepara a firmar la nòmina, y els regionalistes a procurar que la firmi. Això si en Santos Oliver no es pel mitg y se l'emporta.

Ab l'Alomar ningú hi pensa. L'Alomar té massa defectes: no va a missa, ne sab massa, y té orgull fins pera no demanar rès ni als seus. Tres coses que no's perdonen a Catalunya, la patria dels literats discrets, que discretament van a missa y saben discretament blincar-se.

Dos polítics enemics surten del Congrés, desafiatos.

Un colega, obligat a fer de testimoni, se dirigeix al més covard:

—No fassis tonteries, eh?... En aquets moments es convenient tenir molt esperit.

—Cà, home!... En aquets moments lo que convindria es no tenir gens de còs...

CORRESPONDENCIA

Cavallers: F. Aldrich (a) Un petit estudiant: No serveix. —Balló y Tòtil: Tampoc. —Farineta: Si l'intenció estés a l'alçada de la forma, bastant correcta per cert, encara'n hi atreviríem. —Tulinarro: Malviatge les bones intencions... quan van soles! —P. Romaguera: Conformes ab els trencacaps. Lo altre no'n va. —Joaquim Puig: Ara com ara, rès. —F. Rodríguez (a) Paquito: El trobem poc enginyós. —E. A. y P.: Ens falta espai. Y una altra vegada no's descuidi de posar data y població. —Mes de Juny: Si, senyor: al cove... Ho ha endevinat. —Pep Cistellé: S'aprofitarà quelcom. —R. A. (a) Pau de les Calses Curtes: Van bé. —Pere Cortacans Serra: La primera'm va més bé que la segona. —Raquim: Ens hi pensarem, y si l'espai ho permet y ens decidim, ja li notificarem. —J. T.: La carta es massa llarga. Li prego que un'altra vegada condensi el fet en cinc o sis línies.

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carretera del Olm, número 8^a
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a